## નં. ૪૧ અનર્ગલ બોલનાર

અનર્ગલ બોલે ઘણું, લંપટ લાલચી જાત.
ખેલ ફેલ મુખ બોલતાં, સૌની કરે તે વાત.
જેમ તેમ સમજાવતાં, અસત્ય વદે અપાર.
એવી એની આદતો, આમા કોણુ બતાવે સાર.

કાર્યવગર અનર્ગલ બોલનાર વ્યર્થમાં (ફોગટ) ન્ધન કરે છે. એક બીજાની નિંદા કરવાં, ખોટી (બીજાની) ચર્ચા કરવી અને અવાંછનીય ઉદાહરણ ત કરવાં; આવી વૃત્તિ અનર્ગલ બોલનાર ભારે ાની હોય છે. પોતાનો વર્તમાન અને ભવિષ્ય બન્ને ગુમાવે છે.

## તસ્કર લોહખુરો

રાજગૃહીની પલ્લીમાં લોહખુરો નામનો પલ્લી પતિ હતો. તે બાલ્યકાળથી જ લુટારો અનર્ગલભાષી હતો. મગધ દેશમાં ભગવાન મહાવીર સ્વામી વિચરતા અને ભવ્ય પ્રાણીયોને આત્મ સાધનાનો ઉપદેશ ા હતા ત્યારે લોહખુરો પોતાની પલ્લીમાં અને ા મિત્રોને એમ કહે છે કે આ તો મહાવીર જાદુગર ને એના ક્યારે પણ વચન સાંભળવા નહીં.

આવી અનર્ગલ ભાષામાં ઘણા માણસોને ફસાવ્યા અન્ત સમયે મરતી વખતે પણ પોતાના પુત્ર રોહી- પણ આવી શિક્ષા આપી.

હે પુત્ર ! મગધ દેશમાં મહાવીર નામનો આજીગ
છે. માટે તું કયારે પણ એનાં વચનો સાંભળીશ
મ્હારૂં આ વચન બરાબર પાલન કરશે તો તારૂં
થશે. પણ રોહીણીઆને કાને ન છુટકે ભગવાન મ
રનાં વચનો પડ્યા અને તેણે ચારિત્ર લઈ આત્મ
કર્યું. ભવિતવ્યતા બલવાન હોય છે.

લોહખુરો આમ કહી મરી નરકમાં નેરૈયા(નારકી)પણે
અથયો માટે સત્ય મિથ્યા ભાષી નરકનો વાસી થાય

સત્યા સત્ય ન જાણતાં, મિથ્યા ભાખે વેણ.
સુશિલ કહે આવા નરો, ભૂલ્યા કાળી રેણ.

## નં. ૪૨ અનર્ગલ બોલવાનું ફળ

જઈ નરકમાં ઉપન્યો, પરમાધામી હાત.
જીભ પકડી પટકીયો, ઢીલાં કીધાં ગાત.
પીઠ પર બહુ ક્રોધથી, ઘાવ કર્યાં અપાર.
રીબાવ્યો રંજાડથી, છોડે નહીં લગાર,

અનર્ગલ બોલનારને નરકાવાસમાં અપાર વે
વેઠવી પડે છે. બીજાની નિંદા, દેવ, ગુરૂ, અને ધ
અવહેલના ગર્હા આત્માને એ જ જગ્યા પર લઈ
છે. માટે આવી પરનિંદા અને અનર્ગલતા ત્યાગવી.

સદા સત્યં બ્રૂયાત, જુઠ વચન સબ પાપ સમા
સત્ય બરાબર તપ નહીં, જુઠ બરાબર પાપ,
વચન તપ સમાન છે અને અસત્ય પાપ રૂપ છે.

તુલસી



## નં. ૪૩ ચાડી ચુગલી

ચાડી ચુગલી ચોપતાં, ચપલ નઠારા હોય.
એક બીજામાં રોળતાં, નહીં ઠરાવે કોય.
જેમ તેમ કરી ઠસાવતાં, સાંચા ખોટા ભેર.
મલ્યું નહી કાંઈ ચાડીયે, અંતે બાંધ્યું વેર.

"ચોરને કહે ચોરી કરજે અને સાહુકારને કહે જાગતો
જે" આવા ચુગલી ખાનાર વાસ્તવમાં અધોગતિ પામે
એક બીજાની વાતો કરી આપસમાં લડાવી દયે છે.
દેશ, સમાજ અને ધર્મમાં પણ ફાંટા પડાવી ખુશી
છે. પણ એનો વિપાક તો તેને જ ભોગવવો પડે છે.

## તમે જોયું

નામ હતું નગીનદાસ, પણ નારદ વિદ્યામાં સહુથી
ી જાય તેવા, નગીનદાસ સમાજમાં વિદ્રોહ ઉત્પન્ન
ા ઈચ્છતા હતા કેમ કે પોતાને આગેવાન થવું હતું.
નગીનદાસે હવે તો ચાડી ચુગલી ખાઇ અને સમા-
માં ફાંટા પડાવી દીધા, તે સમાજના ફાંટા ધર્મમાં
ા.

નગીનદાસ ખોટો વિદ્રોહ કરે; પર્યૂષણાદિ પવિત્ર પર્વોમાં
કલહ કંકાસ કરે અને તેના છાંટા આત્મ સાધનના

સોપાન ઉપર આવી પડ્યા અને ધાર્મિકતામાં વિદ્રો…
થયો. આગેવાનોને કહે તમે જોયું પેલો આમ કહે…
માટે આપણે તો હવે અલગ જ રહેવું.

ઘણાને અંતરાય પડાવ્યા. આવા નગીનદાસ અ…
ગતિના અધિકારી થયા.

ધર્મ દેશ સમાજમાં, ફાંટા પડાવે ઘોર.
કારણ કહે સુશિલમુનિ, આ છે ચુગલી ખોર

## નં.૪૪ ચાડી ચુગલીનું ફળ

જઈ નરકમાં નિકળ્યો, પડ્યો નરકને ઓર.
ભાંગી ભાગી અભાગીયો, અંતે ખુટ્યું જોર
સરપ તણા સપાટે, ચઢી કમરને જોડી.
ડંખે કાટ જ વાલીયો, ચારે કોરે લોહી.

ચાડી ચુગલીનું ફળ ભોગવતાં આત્મા ઘ…
અકલાય છે. પણ કરે શું ?

હાથે વાવ્યા કોદરા તો, કેમ લણીયે શાલ.

જેવાં કર્મો બાંધ્યાં તેવાં ભોગવવાં અનિ…
છે. માટે નરકાવાસની વેદના આત્મા વેદે છે.

ચાડી ખાધી પર તણી, પર પ્રકાશ્યા ભેદ.
સુશિલ મુનિ કહે જીવડા, કુતકર્મોને વેદ.

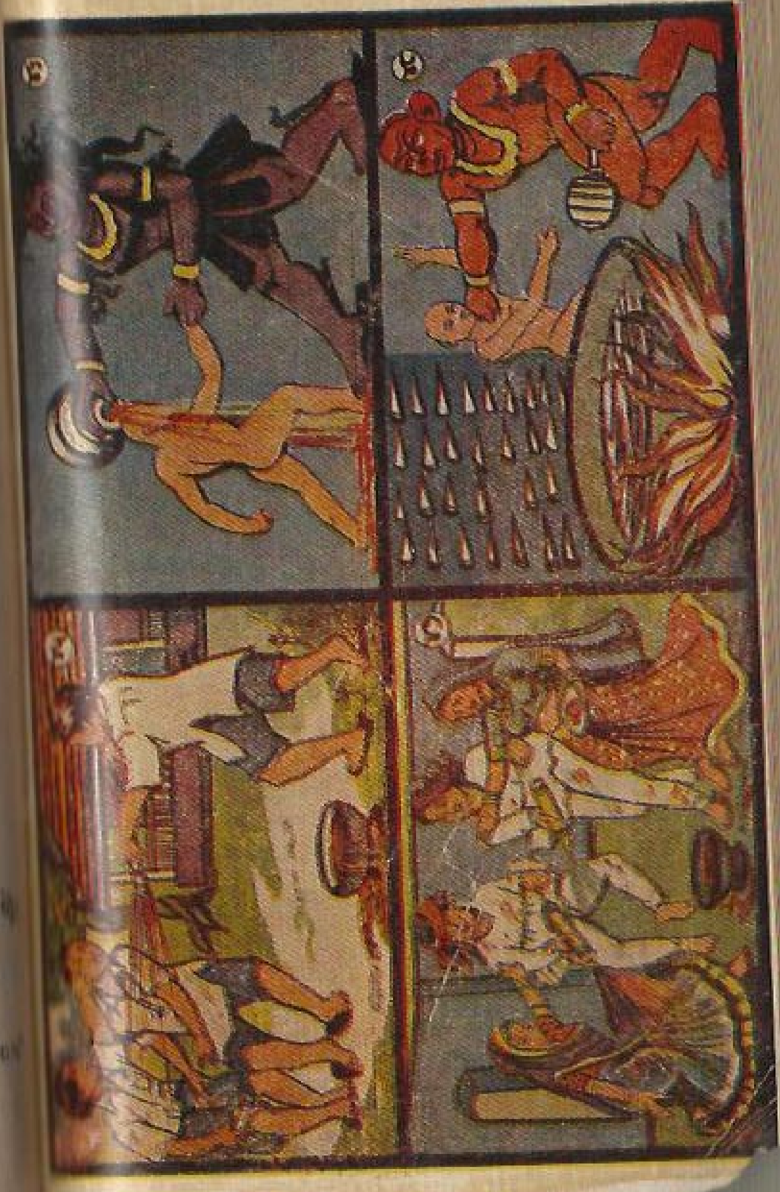

હોલીના ઘેરૈયા અને વૃદ્ધ ઘેરૈયાનું ફળ.

## નં. ૪૫ હોલીના ઘેરૈયા

ઘેરૈયા હોલી તણા. હસતાં પાણી ઢોળ,
ભરી પીચકારી છાંટીયાં, ઘણાં વગાડે ઢોલ.
ગાયાં ઘણાં ગીતડાં, ગાળોની કુટેવ.
આનંદ મંગલ માણતાં, નાચે માનવ સદૈવ

બેભાન થઈ મનુષ્ય પોતાનો વિવેક ગુમાવી બેસે છે. હોલીના સમયમાં ગાળો આપે. બાઈડીઓ ખોટાં ગીતો ગાઈ પોતાની મર્યાદા ગુમાવે છે. આ મિથ્યાત્વી પર્વ છે. અને કર્મ બન્ધનનું કારણ છે માટે આવા અસભ્ય વાતાવરણમાં જવું નહીં.

## જીવ ગુમાવ્યો

કરણસિંહ હોલીના ખાસ ઘેરૈયા અને મનમાં જેમ આવે તેમ ગાળો આપે, સજ્જન માણસોનું અપમાન કરે.

ખાસ હોલીનો દિવસ હતો. સર્વ માણસ મળી નાચતાં હતાં અને એક બીજાના ઉપર પાણી રેડતા હતાં. કરણસિંહ પણ મદિરાપાન કરી હોલીની ઘેરમાં નાચતો હતો. દુશ્મન સાથે ઝગડો થયો અને મહાકંકાસના પરિણામે ચાકુના ઘાવથી કરણસિંહે મરણ પામી દુર્ગતિ પ્રાપ્ત કરી

મસ્ત થઈ થઈ ને નાચતો, ભુલ્યો આતમ ભાન
સુશિલ કહે તે જીવડો, અવિરલ થશે વિરાન.

## નં. ૪૬ હોલી રમવાનું ફળ

મરી નરકમાં ઉપન્યા, પરમાધામી ભીત.
રંગીન તેલ ઉકાળીને. માથે છાંટે આવી રીત.
ભરી કલશ ઉકાળીયાં, ઉતરી એની છાલ.
ઉપર ખાર છંટાવીયાં, તડફડ કરતી જાલ.

હોલીમાં જે આરંભ સમારંભ કરે છે. તેનો નિ[illegible] પ્રકારે પ્રાયશ્ચિત છે.

### આલોયણા

સલગતિ હોલીમાં
એક કલશ પાણી રેડે—તો ૧૦૦ ઉપવા[illegible]
સુત્રાદિ ફેંકે —તો ૫૦૦ ”
૧ છાણું નાંખે—તો ૨૫ ”
૧ ગાળ આપે—તો ૧૫ ”
ખોટાં ગીત ગાવે—તો ૫૦ ”
વાજીંત્ર વગાડે—તો ૭૦ ”
છાણાનો હાર બાળે—તો ૧૦૦ વાર બળી મરવું પડે.
શ્રીફળ નાખે તો;— ૧૦૦૦ ”
હોલીનું દહન કરે તો— ૧૦૦ વાર ચાંડાલ કુળમાં જ[illegible]
લાકડી, કે સોપારી; નાખે તો—૫૦ ” લેવો [illegible]
ધુળ નાખે-- ૨૫ ”
ખાડો ખોદે-- ૧૦૦ ”
વ્રત કરે તો-- ૧૦૦૦ ”

—શ્રી બાર પર્વી ક[illegible]



## નં. ૪૭ ઘડપણમાં હોલી રમવું

હોલી તણી હાલમાં; નથી એકલા બાળ.
ઘડપણમાં રંગે ચઢે; લાજે નહી કોઈકાલ.
આપે ઉઘાડી ગાળીઓ; સાંભળે નરને નાર,
રંગ ભંગ રાગી થઇ; નાચે નારી લાર.

હોલીનું આ પર્વ મિથ્યાત્વરૂપ છે. માટે ત્યાજ્ય છે.

પૂર્વ દેશમાં જેતપુરનગર છે. ત્યાં મનોરમ શેઠને ચાર પુત્રો ઉપર હોલીકા નામની પુત્રી છે. કર્મવશ બાલ વિધવા હોવાથી બંગદેશના રાજકુમાર-કામપાળને જોઈ તેના ઉપર મોહિત થઈ.

ઢુંઢા નામની સ્ત્રીના સહયોગથી બન્નેનો સંયોગ થયો તે પછી હોલીકાએ પોતાનું પાપ છુપાવા માટે રાત્રીમાં ઢુંઢાની ઝુંપડી બાળી નાખી અને કામપાલ સાથે બીજે રહેવા ગઈ. ગામમાં એવો પ્રવાહ ચલાવ્યો કે હોલીકા સતી થઇ તેથી માણસો તે દિવસને પર્વરૂપ પવિત્ર માનવા લાગ્યા.

ઢુંઢા મરીને વ્યંતરી થઈ તેને અવધિ જ્ઞાનથી પોતાનું પૂર્વભવનું વૃતાન્ત જોઈને નગર ઉપર પત્થરની મોટી શીલા વિકુર્વી. આકાશ વાણીથી સર્વ વૃતાન્ત સાંભળી લોકોએ હોલીકા તથા કામપાલની નીભર્ત્સના કરી. નગરવાસીઓએ વ્યંતરીનો પુજા સત્કાર કર્યો તેથી શાન્ત થઇ ગઇ. માટે આ પર્વ મિથ્યાત્વને વધારે છે અને કર્મ બન્ધનકારક છે.

જેઓ આ પર્વની આરાધના કરે તેઓ દુર્ગતિ પામે છે.